

Doskonałą i taną karmą dla kur jest rozmaita zielenina suszona, z której zawczasu w lecie należy zrobić dostatni zapas. Młoda koniczyzna, liście sałaty, kapusty, buraków, młoda pokrzywa wysuszone na strychu i przechowane w workach z rzadkiego płótna w suchem miejscu, nadają się na zimową karmę, zamiast ziemniaków. Zieleninę taką parzy się gorącą wodą i po rozmiękczeniu daje się kurom pół na pół ze zbożem śrutowanym i otrębami. Paszą taką karmią się dobrze także kaczki i indyki.

Na 3 do 4 kury trzeba dać jedno gniazdo. Musi być czysto utrzymywane, gdyż inaczej kury szukają innego miejsca. Dobrze jest dać trochę popiołu, albo kwatu siarczanego i posypać nim gniazda dla wygubienia szkodliwych pasorzytów. Do każdego gniazda należy dać jajo sztuczne, zrobione z drzewa, białe lakierowane, albo porcelanowe, (które teraz tanio nabyć można), a świeżo zniesione jaja codzień usuwać zaraz, aby nie zostały zanieczyszczone, gdyż jaj pzeznaczonych do wylęgu, lepiej nie obmywać.

Sa jeszcze rozmaite środki, używane w różnych okolicach na to, aby nośność kur w zimie powiększyć, n. p. dodają do paszy nasienia wielkiej pokrzywy, suszonego wraz z młodymi listkami, także palone (jak kawa) ziarno jęczmienia i pszenicy, świeże kości mielone, jaja, mleko słodkie lub kwaśne zbierane, kaszę tatarszaną, słodowe kiełki; wszystko to jest dobre, gdyż przy obfitem żywieniu samem tylko zbożem kury się pasą, a jaj nie znoszą.

Czystość w kurnikach jest rzeczą bardzo ważną. W osobnych kurnikach co roku najlepiej bielić ściany wapnem z dodatkiem kreoliny. W stajniach trzeba dbać przynajmniej o to, żeby grzędy od czasu do czasu zeszkubać, odczyścić i wymyć doskonale ługiem. Przez czystość zapobiega się różnym zaraźliwym chorobom drobiu.

Przy zachowaniu takich starań poczynają kury wcześniej jaja znosić. W styczniu i lutym znoszą co drugi dzień albo i częściej, a przez to sprawiają gosposiom nietylko uciechę, ale i pożytek znaczny. Kury w ten sposób chowane znoszą po 17 do 18 jaj w styczniu, a w lutym jeszcze więcej; w listopadzie i grudniu można mieć też zawsze świeże jaja, jeżeli się dba o ciepły kurnik i ciepłą karmę. Kaczki i gęsi także przy takiej hodowli wcześniej nieść zaczynają, gęsi już n. p. w styczniu, tak, że można mieć w połowie marca gąsienią, które też wcześniej można i lepiej sprzedać. Kaczki i gęsi, a nawet i indyki są wogóle na zimno lepiej wytrzymałe, niż kury.

Gęsi zaczynają nosić zwykle w lutym; gdy się czas lęgu zbliża, znoszą one żdziebła w dziobie, chcąc słać gniazdo. Trzeba im w tem dopomóc i urządzić gniazdo w miejscu suchym, ciepłym, a spokojnym, na osobności, gdzie też daje się i żywność podczas

wysiadywania, aby gęś nie potrzebowała wstawiać. Gniazdo do wylęgu można zrobić w koszyku lub pace drewnianej, wysłanej sieczką i słomą krótką, a pod spód daje się warstwę gliny. Podkłada się pod gęś 15 jaj. Gęsi siedzą na jajach pilnie i wywodzią gąsienią po 27 do 28 dniach. Po 5 dniach można jaja do światła przejrzyć i wyrzucić te, co nie są zależone, można je jeszcze użyć do karmy dla kur. Podczas wysiadywania żywi się gęsi ziarnem, otrębami, pośladem, odpadkami warzyw i pamiętać trzeba o wodzie zawsze czystej. Świeżo wylute gąski zabiera się matce dotąd, aż ze wszystkich jaj się wylęgna, tymczasem daje się je do miękko wysłanego naczynia koło pieca. Potem się je oddaje napowrót matce, która je też zazwyczaj troskliwie ochrania. Pierwszem pożywieniem może być chleb rozmięczony w mleku z dodatkiem jaja, także gotowane ziemniaki z mąką. Przedewszystkiem dodawać trochę jakiegokolwiek siekanej zieleniny n. p. młodych pokrzyw.

Kaczki zaczynają się nieść w marcu, są one najłatwiejsze do chowu ze wszystkiego drobiu, bo byle się czem pożywią, jeśli dawać obficie.

Jakie powinno być mleko i masło?

W związku z opracowaniem nowych przepisów o wyrobie i sprzedaży artykułów żywnościowych, przystąpił Państwowy Instytut Badania Żywności do ustalenia wzorowego składu mleka i masła, wypuszczonego na sprzedaż. Mleko będzie musiało zawierać najmniej 30% tłuszczu. Masło zaś 82% i najwyżej 16% wody, oraz obowiązkowo 1,2% soli. Jednocześnie wydane będą specjalne przepisy o czyszczeniu krów przed udojem i o utrzymywaniu w czystości obór. Za fałszowanie mleka i masła oraz fabrykację nabiału w warunkach nieodpowiednich grozić będą kary do 9 miesięcy aresztu i 1.000 zł. grzywny.

To są bardzo ładne projekta, ale czy ktoś nad tem pomyśli, w jaki sposób poprawić choćby na przykład dolę niemowląt i dzieci u małych i bezrolnych chłopów, które żywią się wdzianką, a mięso widzą chyba na Wielkanoc? — Pewnie że takiego Urzędu Badania Zdrowia Chłopskich Dzieci nie prędko się doczekamy.

Ryby.

Polskie rzeki i jeziora dostarczają około 10.000 ton ryby, gospodarstwa stawowe około 6.000 ton, a przybrzeżne rybołówstwo morskie około 4.000 ton.

Z pośród ryb sprowadzanych z zagranicy na pierwsze miejsce wysuwa się śledź.

Macł Franciszek, urodzony w 1906 r., unieważnia zgubione zaświadczenie wydane w P. K. U. Bochnia.

Odroczenie spłaty pożyczek na odbudowę.

Ministerstwo robót publicznych odroczyło do 1 grudnia 1929 r. termin płatności pożyczek na odbudowę, których pierwotny termin płatności 1-szej raty przypadł na dzień 1 grudnia 1929 r. a co do których wnioski o umorzenie (ponad 50 proc. względnie 70 proc.) zostały bądź to już skierowane do ministerstwa robót publicznych przez urząd wojewódzki, bądź też są jeszcze w rozpatrzeniu innych instancji.

Ceny targowe.

Giełda zbożowa: Pszenica krajowa —/— ———, targowa 34'75—35'75, żyto kraj. —/— targowe 33'25—33'50, owies targ. 32'60—33'—, jęczmień na krupy 32'50—33, browarny 34'75—35'25, na paszę 31—32, groch zwykły jadalny 40—45, fasola cukrowa biała (Jasiek) 85—110, bobik pastewny 39—40, wyka 43—44, makuchy rzepakowe 39—40, lniane 49'50, siano słodkie 26—28, średnie 24—26, kwaśne 18—21, słoma długa 11—13, mierzwa luzem 9—10, rzepak zimowy 87—89, ziemniaki 7'50—8, gorzelniane 6'50—7, mąka czerwona 31—32, pęczak chłopski 60% 43—44, siekanka jęczm. chłopska 43—44, Dowozy małe.

Z Targu. Płacono: Ziemniaki 1 kg. 13—15, buraki 0.20—0.25, marchew 0.35—0.40, cebula 0.45—0.50, czosnek 2'—2'20, pietruszka 0'60—0'70, seler 1'—1'10, chrzan 2'20—2'40, kury 1 szt. 10'—, kaczki 6—7, gęsi 12—15, indyki 20—24, zające 8—9, mleko niezbier. 1 l. 0'50—0'55, zbierane 0'35—0'40, śmietana kwaśna 1'60—2'20, masło deserowe 1 kg. 7'80—8'40, zwykajne 6'—6'50, ser krowi 1'20—1'30, jaja świeże (kopa) 16—16'60, 1 sztuka 0'27—0'28.

Kącik dla kobiet

Walka z robactwem.

Muchy i komary. Specjalnie na muchy muszę zwrócić uwagę. Nie wszyscy we wsi zdają sobie z tego sprawę, że rozsądnikiem wielu chorób jest właśnie mucha; a dzieje się to dlatego, że ta siada na wielu przedmiotach na których się znajdują bakcyle czyli zarazki najrozmaitszych chorób, a potem zabrawszy na łapki te zarazki wędruje od chałupy do chałupy, siadając nie tylko już na ludziach, ale co gorsza na potrawach. Z potrawami wiele tych bakcyli dostaje się do organizmu człowieka i może wywołać niebezpieczne choroby. Dlatego, mimo że we wsi jak się to mówi jest bardzo łatwo o muchy z powodu bliskości